

The Encyclopedia of Comparative Jurisprudence and Law

The Role of E.F. Schumacher and Seyyed Hossein Nasr's Perspectives in Natural Resource Conservation and Sustainable Development

Saeed Hosseini*¹

1. Department of Private Law, Kharazmi University, Tehran, Iran

* Corresponding Author's Email: saeedhosseini56@khu.ac.ir

ABSTRACT

The conservation of natural resources and sustainable development are critical issues in the modern era. This article examines the roles of E.F. Schumacher and Seyyed Hossein Nasr's perspectives in this context. Schumacher, with his philosophy of "Small is Beautiful," advocates for local development and the use of appropriate technologies, believing that the economy should serve people. Conversely, Nasr emphasizes a return to traditional Islamic values, viewing environmental conservation as a religious and ethical duty. A case study of the Kalimantan Rainforest Conservation Project in Indonesia illustrates that integrating technical knowledge with spiritual values can lead to effective natural resource conservation and sustainable development. The findings of this article suggest that Schumacher and Nasr's perspectives can guide environmental policy-making. This article recommends future research to explore the practical application of these thinkers' perspectives in various environmental projects and to conduct comparative studies with other environmental philosophers.

Keywords: *E.F. Schumacher, Seyyed Hossein Nasr, natural resource conservation, sustainable development, Islamic philosophy, appropriate technology, spirituality and ethics, environmental policy-making.*

How to cite: Hosseini, S. (2024). The Role of E.F. Schumacher and Seyyed Hossein Nasr's Perspectives in Natural Resource Conservation and Sustainable Development. *The Encyclopedia of Comparative Jurisprudence and Law*, 2(2), 25-35.

تاریخ ارسال: ۳ اردیبهشت ۱۴۰۳
 تاریخ بازنگری: ۱۲ خرداد ۱۴۰۳
 تاریخ پذیرش: ۲۶ خرداد ۱۴۰۳
 تاریخ چاپ: ۲۵ تیر ۱۴۰۳

دانشنامه فقه و حقوق تطبیقی

نقش دیدگاه‌های ای.اف. شوماخر و سید حسین نصر در حفاظت از منابع طبیعی و توسعه پایدار

سعید حسینی*^۱

۱. گروه خصوصی حقوق، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران

* پست الکترونیک نویسنده مسئول: saeedhosseini56@khu.ac.ir

چکیده

حفاظت از منابع طبیعی و توسعه پایدار از مسائل حیاتی و ضروری در عصر حاضر به شمار می‌آیند. این مقاله به بررسی نقش دیدگاه‌های ای.اف. شوماخر و سید حسین نصر در این زمینه پرداخته است. شوماخر با فلسفه "کوچک زیباست"، توسعه محلی و استفاده از تکنولوژی‌های مناسب را تشویق می‌کند و معتقد است که اقتصاد باید در خدمت انسان‌ها باشد. از سوی دیگر، نصر با تأکید بر بازگشت به ارزش‌های سنتی اسلامی، حفاظت از محیط‌زیست را به عنوان یک مسئولیت دینی و اخلاقی مطرح می‌کند. مطالعه موردی پروژه حفاظت از جنگل‌های بارانی کالیمانان در اندونزی نشان می‌دهد که ترکیب دانش فنی با ارزش‌های معنوی می‌تواند به تحقق توسعه پایدار و حفاظت مؤثر از منابع طبیعی منجر شود. نتایج این مقاله نشان می‌دهد که دیدگاه‌های شوماخر و نصر می‌توانند راهنمایی برای سیاست‌گذاری‌های زیست‌محیطی باشند. این مقاله پیشنهاد می‌دهد که تحقیقات آینده به بررسی کاربرد عملی دیدگاه‌های این دو متفکر در پروژه‌های زیست‌محیطی مختلف بپردازند و همچنین مطالعه تطبیقی بین دیدگاه‌های آنان با دیگر اندیشمندان زیست‌محیطی انجام شود.

کلیدواژه‌ها: ای.اف. شوماخر، سید حسین نصر، حفاظت از منابع طبیعی، توسعه پایدار، فلسفه اسلامی، تکنولوژی‌های مناسب، معنویت و اخلاق، سیاست‌گذاری زیست‌محیطی.

نحوه استناددهی: حسینی، سعید. (۱۴۰۳). نقش دیدگاه‌های ای.اف. شوماخر و سید حسین نصر در حفاظت از منابع طبیعی و توسعه پایدار. *دانشنامه فقه و حقوق تطبیقی*، ۲(۲)، ۲۵-۳۵.

- نقاط اشتراک و تفاوت‌های دیدگاه‌های شوماخر و نصر در این زمینه کدامند؟
- چگونه می‌توان از دیدگاه‌های این دو اندیشمند در سیاست‌گذاری‌های زیست‌محیطی بهره‌برداری کرد؟

دیدگاه‌های سید حسین نصر

معرفی سید حسین نصر

سید حسین نصر (متولد ۱۹۳۳) یکی از برجسته‌ترین فیلسوفان و متفکران اسلامی معاصر است که در زمینه‌های مختلفی از جمله فلسفه اسلامی، تصوف، علوم دینی و محیط‌زیست شناخته شده است (Siddiqui, 1997). نصر تحصیلات عالی خود را در دانشگاه‌های MIT و هاروارد به پایان رسانده و پس از آن به تدریس و تحقیق در دانشگاه‌های معتبر جهان مشغول شد (Robinson-Bertoni, 2017). او به دلیل نوشته‌های فراوان و سخنرانی‌هایش در زمینه ارتباط بین دین و محیط‌زیست، به ویژه در جوامع اسلامی، شهرت بین‌المللی دارد (Widiyanto, 2016).

فلسفه اسلامی و طبیعت‌گرایی نصر

سید حسین نصر فلسفه اسلامی را به عنوان یک چارچوب کامل و جامع برای فهم جهان و جایگاه انسان در آن می‌بیند (Heinen, 1994). او معتقد است که فلسفه اسلامی با تأکید بر وحدت الهی (توحید) و ارتباط همه موجودات با خداوند، زمینه‌ساز یک دیدگاه طبیعت‌گرایانه است که در آن طبیعت به عنوان یک نشانه الهی (آیه) درک می‌شود (Safdar & Shams-ur-Rehman, 2021). نصر بر این باور است که جهان طبیعت تنها مجموعه‌ای از مواد و اجسام نیست، بلکه یک کل زنده و پویا است که باید با احترام و مسئولیت با آن برخورد کرد (Mrahorovic, 2017).

نقد مدرنیته و دفاع از سنت

حفاظت از منابع طبیعی و توسعه پایدار از جمله مسائل حیاتی و ضروری در عصر حاضر به شمار می‌آیند. منابع طبیعی شامل تمام عناصر زیست‌محیطی از جمله آب، خاک، هوا، گیاهان و حیوانات است که برای بقا و رفاه انسان‌ها ضروری هستند. توسعه پایدار، به معنای بهره‌برداری مسئولانه از این منابع به گونه‌ای است که نیازهای نسل حاضر برآورده شود بدون اینکه توانایی نسل‌های آینده برای برآورده کردن نیازهایشان به خطر بیافتد. در این میان، دیدگاه‌های فیلسوفان و اندیشمندان می‌تواند نقش مؤثری در تبیین و پیشبرد راهکارهای عملی برای حفاظت از منابع طبیعی و توسعه پایدار ایفا کند. به عبارتی، بحران‌های زیست‌محیطی از جمله تغییرات اقلیمی، آلودگی هوا و آب، کاهش تنوع زیستی و تخریب زیستگاه‌ها، تهدیدی جدی برای بقا انسان و سایر موجودات زنده به شمار می‌آیند. بهره‌برداری ناپایدار از منابع طبیعی و فشار بیش از حد بر اکوسیستم‌ها، مشکلات زیست‌محیطی را تشدید کرده و سلامت عمومی، امنیت غذایی و کیفیت زندگی را تحت تأثیر قرار داده است (Nasr, 2010). در این راستا، توسعه پایدار به عنوان راهکاری برای مقابله با این بحران‌ها مطرح شده است. توسعه پایدار نه تنها به جنبه‌های اقتصادی و اجتماعی توسعه توجه دارد، بلکه حفظ و بهبود وضعیت زیست‌محیطی را نیز مد نظر قرار می‌دهد (Sherley, 2021).

هدف اصلی این مقاله، بررسی نقش دیدگاه‌های ای.اف. شوماخر و سید حسین نصر در حفاظت از منابع طبیعی و توسعه پایدار بوده و به منظور دستیابی به این هدف، سوالات زیر مورد بررسی قرار گرفت:

- چگونه دیدگاه‌های ای.اف. شوماخر به حفاظت از منابع طبیعی و توسعه پایدار کمک می‌کنند؟
- دیدگاه‌های سید حسین نصر در مورد حفاظت از منابع طبیعی و توسعه پایدار چیست؟

(Hidayatullah, 2023). نصر تأکید می‌کند که توسعه پایدار باید به گونه‌ای باشد که به حفظ تعادل و هماهنگی بین انسان و طبیعت کمک کند و از تخریب محیط‌زیست جلوگیری کند (Sayem, 2022a, 2022b). او معتقد است که بازگشت به اصول و ارزش‌های معنوی و اخلاقی می‌تواند راهگشای حل بسیاری از مشکلات زیست‌محیطی و اجتماعی باشد (Handoko, 2023).

دیدگاه‌های ای.اف. شوماخر

معرفی ای.اف. شوماخر

ارنست فردریک شوماخر (E.F. Schumacher) در سال ۱۹۱۱ در آلمان متولد شد و به عنوان یکی از برجسته‌ترین اقتصاددانان و متفکران قرن بیستم شناخته می‌شود. او تحصیلات خود را در دانشگاه‌های بن، برلین، آکسفورد و کلمبیا به پایان رساند و به تدریس و مشاوره اقتصادی مشغول شد. شوماخر در طول دوران فعالیت خود به نقد سیستم‌های اقتصادی مدرن و ارائه راهکارهای جایگزین برای توسعه پایدار پرداخت. کتاب "کوچک زیباست" (Small is Beautiful) او که در سال ۱۹۷۳ منتشر شد، تأثیر عمیقی بر جنبش‌های زیست‌محیطی و توسعه پایدار داشت و به عنوان یکی از مهم‌ترین آثار اقتصادی قرن بیستم شناخته می‌شود (Strange, 1974).

فلسفه اقتصادی شوماخر

فلسفه اقتصادی شوماخر بر اساس اصول انسانی و اخلاقی بنا شده است. او معتقد بود که اقتصاد باید در خدمت انسان‌ها باشد و نه برعکس. در کتاب "کوچک زیباست"، شوماخر به شدت از اقتصادهای بزرگ و متمرکز که به تخریب محیط‌زیست و بهره‌کشی از انسان‌ها منجر می‌شوند، انتقاد می‌کند (Sherley, 2021). او پیشنهاد می‌دهد که اقتصاد باید به سوی توسعه محلی و استفاده از تکنولوژی‌های مناسب حرکت کند. این تکنولوژی‌ها باید به گونه‌ای باشند که نه تنها نیازهای اقتصادی جوامع محلی را برآورده

یکی از مهم‌ترین موضوعاتی که سید حسین نصر در آثار خود به آن پرداخته، نقد مدرنیته و دفاع از سنت است. او معتقد است که مدرنیته با جدا کردن انسان از طبیعت و کاهش ارتباط او با عالم معنوی، منجر به بحران‌های زیست‌محیطی و اجتماعی شده است (Haryati, 2012). نصر بر این باور است که بازگشت به اصول و ارزش‌های سنتی، به ویژه در چارچوب فلسفه و عرفان اسلامی، می‌تواند راهگشای حل این بحران‌ها باشد (Santosa et al., 2019). او تأکید می‌کند که مدرنیته با تکیه بر علم و فناوری بدون در نظر گرفتن جنبه‌های اخلاقی و معنوی، تنها به تخریب محیط‌زیست و افزایش نابرابری‌های اجتماعی منجر شده است (Faturahman, 2022).

تأثیر دیدگاه‌های نصر بر حفاظت از منابع طبیعی

دیدگاه‌های سید حسین نصر در زمینه حفاظت از منابع طبیعی بر اساس اصول فلسفی و دینی اسلام شکل گرفته است. او معتقد است که انسان به عنوان خلیفه خدا بر روی زمین وظیفه دارد که از محیط‌زیست حفاظت کند و با طبیعت به گونه‌ای رفتار کند که همواره تعادل و هماهنگی حفظ شود (Islam, 2012). نصر تأکید می‌کند که احترام به طبیعت و حفاظت از آن نه تنها یک مسئولیت دینی است بلکه یک وظیفه اخلاقی و انسانی نیز می‌باشد (Nugraha & Naupal, 2019). او بر اهمیت آموزش و ترویج ارزش‌های زیست‌محیطی در جوامع اسلامی تأکید دارد و معتقد است که این آموزش‌ها باید بر اساس اصول دینی و فلسفی اسلام باشد (Anggraini & Rohmatika, 2022).

نقش معنویت در توسعه پایدار از دیدگاه نصر

سید حسین نصر بر این باور است که توسعه پایدار بدون در نظر گرفتن جنبه‌های معنوی و اخلاقی نمی‌تواند به موفقیت برسد. او معتقد است که معنویت و اخلاق اسلامی می‌تواند راهنمایی برای توسعه پایدار باشند که در آن نه تنها به نیازهای مادی انسان‌ها توجه شود بلکه ارزش‌های معنوی و اخلاقی نیز مد نظر قرار گیرد

جنبش‌های توسعه پایدار ایفا کرده است (Strange, 1974). ایده‌های شوماخر در زمینه تکنولوژی‌های مناسب و توسعه محلی، الهام‌بخش بسیاری از پروژه‌های توسعه پایدار در سراسر جهان بوده است (Sherley, 2021). به عنوان مثال، بسیاری از پروژه‌های کشاورزی پایدار و انرژی‌های تجدیدپذیر که امروزه در حال اجرا هستند، بر اساس اصول و ایده‌های شوماخر طراحی و اجرا شده‌اند (Sherley, 2021).

نتیجه‌گیری این است که دیدگاه‌های شوماخر می‌تواند به عنوان راهنمایی برای سیاست‌گذاران و مجریان پروژه‌های توسعه پایدار مورد استفاده قرار گیرد. این دیدگاه‌ها تأکید می‌کنند که توسعه باید به گونه‌ای باشد که نیازهای اقتصادی و اجتماعی مردم را برآورده کند بدون اینکه به محیط‌زیست آسیب برساند (Strange, 1974). این اصول می‌توانند به تدوین سیاست‌هایی کمک کنند که به توسعه پایدار و حفظ منابع طبیعی منجر شوند (Sherley, 2021).

مقایسه و تحلیل دیدگاه‌های شوماخر و نصر

نقاط اشتراک و افتراق

دیدگاه‌های ای.اف. شوماخر و سید حسین نصر در بسیاری از جنبه‌ها با هم اشتراک دارند اما در برخی موارد نیز تفاوت‌های بنیادینی وجود دارد. هر دو متفکر بر اهمیت معنویت و اخلاق در توسعه پایدار تأکید دارند و معتقدند که نگاه صرفاً مادی‌گرایانه به توسعه، منجر به بحران‌های زیست‌محیطی می‌شود (Sherley, 2021; Sayem, 2022).

شوماخر با تأکید بر فلسفه "کوچک زیباست"، توسعه محلی و پایداری را تشویق می‌کند و معتقد است که اقتصاد باید در خدمت انسان‌ها باشد و نه برعکس (Strange, 1974). از سوی دیگر، نصر بر اهمیت بازگشت به ارزش‌ها و اصول سنتی اسلامی تأکید می‌کند و معتقد است که تنها از طریق این بازگشت می‌توان به

کنند بلکه به حفظ محیط‌زیست نیز کمک کنند (Strange, 1974).

مفهوم "کوچک زیباست"

مفهوم "کوچک زیباست" یکی از اصلی‌ترین ایده‌های شوماخر است که بر اهمیت توسعه محلی و تکنولوژی‌های کوچک و مناسب تأکید دارد. شوماخر معتقد است که تکنولوژی‌های بزرگ و پیچیده که نیازمند سرمایه‌گذاری‌های کلان هستند، غالباً به تخریب محیط‌زیست و افزایش نابرابری‌های اجتماعی منجر می‌شوند (Strange, 1974). او بر این باور است که تکنولوژی‌های کوچک و مناسب که با نیازها و ظرفیت‌های جوامع محلی هماهنگ باشند، می‌توانند به توسعه پایدار و افزایش کیفیت زندگی مردم کمک کنند (Sherley, 2021). این تکنولوژی‌ها باید ساده، ارزان و قابل دسترس باشند و بتوانند به صورت محلی تولید و نگهداری شوند.

کاربرد دیدگاه‌های شوماخر در حفاظت از منابع طبیعی

دیدگاه‌های شوماخر در زمینه حفاظت از منابع طبیعی کاربردهای گسترده‌ای دارند. او بر این باور است که توسعه محلی و استفاده از تکنولوژی‌های مناسب می‌تواند به کاهش فشار بر منابع طبیعی و حفظ تنوع زیستی کمک کند (Sherley, 2021). به عنوان مثال، استفاده از تکنولوژی‌های کشاورزی پایدار که نیاز به مواد شیمیایی و آبیاری زیاد ندارند، می‌تواند به حفظ خاک و منابع آبی کمک کند (Strange, 1974). همچنین، استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر مانند انرژی خورشیدی و بادی به جای سوخت‌های فسیلی می‌تواند به کاهش آلودگی هوا و کاهش اثرات تغییرات اقلیمی کمک کند (Sherley, 2021).

تأثیر دیدگاه‌های شوماخر بر توسعه پایدار

تأثیر دیدگاه‌های شوماخر بر توسعه پایدار بسیار عمیق و گسترده بوده است. او با نقد سیستم‌های اقتصادی بزرگ و متمرکز و پیشنهاد راهکارهای جایگزین، نقش مهمی در شکل‌گیری

دیدگاه‌های شوماخر و نصر می‌توانند راهنمایی برای سیاست‌گذاری‌های محیط‌زیستی باشند. شوماخر با تأکید بر اقتصاد کوچک و محلی، پیشنهاد می‌دهد که سیاست‌ها باید بر پایه توسعه محلی و استفاده از تکنولوژی‌های پایدار و مناسب باشد (Strange, 1974). این دیدگاه می‌تواند به کاهش وابستگی به منابع خارجی و کاهش آلودگی محیط‌زیست کمک کند (Sherley, 2021).

از سوی دیگر، نصر پیشنهاد می‌کند که سیاست‌های محیط‌زیستی باید بر اساس اصول و ارزش‌های دینی و معنوی تدوین شوند. او بر اهمیت آموزش و ترویج ارزش‌های زیست‌محیطی در جوامع اسلامی تأکید دارد و معتقد است که این آموزش‌ها باید بر اساس اصول دینی و فلسفی اسلام باشد (Angraini & Rohmatika, 2022). نصر همچنین معتقد است که دولت‌ها باید نقش فعال‌تری در حفاظت از محیط‌زیست ایفا کنند و سیاست‌هایی را اجرا کنند که به حفظ تعادل و هماهنگی بین انسان و طبیعت کمک کند (Handoko, 2023).

مطالعه موردی

برای بررسی عملی دیدگاه‌های ای.اف. شوماخر و سید حسین نصر در زمینه حفاظت از منابع طبیعی و توسعه پایدار، مطالعه موردی مربوط به یک پروژه زیست‌محیطی در اندونزی انتخاب شده است. این پروژه که با عنوان "حفاظت از جنگل‌های بارانی کالیمانتان" شناخته می‌شود، یکی از بزرگ‌ترین و موفق‌ترین پروژه‌های حفاظت از جنگل‌های استوایی در جنوب شرق آسیا است (Nugraha & Naupal, 2019). این پروژه با همکاری سازمان‌های دولتی و غیردولتی و همچنین جوامع محلی اجرا شده و هدف آن حفظ تنوع زیستی، کاهش تخریب جنگل‌ها و ارتقاء رفاه جامعه محلی است.

تحلیل موفقیت‌ها و چالش‌ها

تعادل و هماهنگی با طبیعت دست یافت (Faturohman, 2022).

نقاط افتراق اصلی بین این دو دیدگاه شامل رویکردهای متفاوت آنان به مدرنیته و علم است. شوماخر به یک نقد اقتصادی و اجتماعی از مدرنیته می‌پردازد و از تکنولوژی‌های مناسب و محلی حمایت می‌کند، در حالی که نصر مدرنیته را به دلیل جدایی از معنویت و اخلاق نقد می‌کند و بازگشت به سنت‌های دینی را راه‌حل بحران‌های کنونی می‌داند (Haryati, 2012; Heinen, 1994).

تأثیرات متقابل فلسفی و علمی

دیدگاه‌های فلسفی و علمی شوماخر و نصر تأثیرات متقابلی بر یکدیگر داشته‌اند. هر دو متفکر به نقش حیاتی معنویت در حل بحران‌های زیست‌محیطی باور دارند. شوماخر در کتاب "کوچک زیباست" به این موضوع اشاره می‌کند که تکنولوژی و علم بدون معنویت و اخلاق نمی‌توانند به توسعه پایدار منجر شوند (Strange, 1974). نصر نیز در آثار خود بر اهمیت علوم سنتی و دینی در فهم و مدیریت طبیعت تأکید می‌کند و معتقد است که علم مدرن بدون در نظر گرفتن بعد معنوی، ناکافی است (Mrahorovic, 2017).

یکی از جنبه‌های مشترک دیدگاه‌های این دو متفکر، نقد شدید آنان از اقتصاد مصرف‌گرا و تأکید بر اقتصاد پایدار و اخلاقی است. شوماخر بر این باور است که اقتصاد باید در خدمت انسان و طبیعت باشد و از تکنولوژی‌های کوچک و مناسب حمایت می‌کند (Sherley, 2021). نصر نیز معتقد است که اقتصاد اسلامی با تأکید بر عدالت و رفاه عمومی می‌تواند به توسعه پایدار کمک کند (Sayem, 2021).

کاربست دیدگاه‌های شوماخر و نصر در سیاست‌گذاری محیط‌زیستی

تا ارتباط میان انسان و طبیعت بهبود یابد (Handoko, 2023). این رویکرد باعث افزایش مشارکت و مسئولیت‌پذیری مردم محلی در حفاظت از منابع طبیعی شده است.

به طور کلی، استفاده از دیدگاه‌های شوماخر و نصر در این پروژه نشان می‌دهد که ترکیب دانش فنی و علمی با ارزش‌های معنوی و اخلاقی می‌تواند به تحقق توسعه پایدار و حفاظت مؤثر از منابع طبیعی منجر شود. این مطالعه موردی می‌تواند به عنوان الگویی برای سایر پروژه‌های زیست‌محیطی در مناطق دیگر جهان مورد استفاده قرار گیرد (Sayem, 2021a, 2021b, 2021c, 2022a, 2022b).

نتیجه‌گیری

این مقاله به بررسی نقش دیدگاه‌های ای.اف. شوماخر و سید حسین نصر در حفاظت از منابع طبیعی و توسعه پایدار پرداخته است. با تحلیل دقیق دیدگاه‌های این دو متفکر، مشخص شد که هر دو بر اهمیت معنویت، اخلاق و توسعه پایدار تأکید دارند. شوماخر با فلسفه "کوچک زیباست" بر توسعه محلی و استفاده از تکنولوژی‌های مناسب تأکید می‌کند (Strange, 1974). نصر نیز با تأکید بر بازگشت به اصول و ارزش‌های سنتی اسلامی، حفاظت از محیط‌زیست را به عنوان یک مسئولیت دینی و اخلاقی مطرح می‌کند (Heinen, 1994).

پاسخ به سوالات تحقیق

چگونه دیدگاه‌های ای.اف. شوماخر به حفاظت از منابع طبیعی و توسعه پایدار کمک می‌کنند؟

دیدگاه‌های شوماخر با تأکید بر استفاده از تکنولوژی‌های مناسب و محلی و توسعه پایدار اقتصادی که در خدمت انسان و طبیعت باشد، به حفاظت از منابع طبیعی و توسعه پایدار کمک می‌کند (Sherley, 2021).

دیدگاه‌های سید حسین نصر در مورد حفاظت از منابع طبیعی و توسعه پایدار چیست؟

پروژه حفاظت از جنگل‌های بارانی کالیمانتان با موفقیت‌های متعددی همراه بوده است. از جمله این موفقیت‌ها می‌توان به کاهش چشمگیر نرخ تخریب جنگل‌ها، افزایش آگاهی و مشارکت جوامع محلی در حفاظت از منابع طبیعی و بهبود شرایط زندگی مردم محلی اشاره کرد (Haryati, 2012). استفاده از روش‌های پایدار و محلی برای کشاورزی و مدیریت منابع طبیعی از دیگر نقاط قوت این پروژه بوده است که با دیدگاه‌های شوماخر در مورد استفاده از تکنولوژی‌های مناسب و محلی هماهنگ است (Strange, 1974).

با این حال، پروژه با چالش‌های متعددی نیز مواجه بوده است. یکی از بزرگ‌ترین چالش‌ها، فشارهای اقتصادی و اجتماعی ناشی از توسعه سریع صنعتی و نیاز به منابع طبیعی است. این فشارها منجر به افزایش فعالیت‌های غیرقانونی مانند قطع درختان و شکار غیرمجاز شده است (Safdar & Shams-ur-Rehman, 2021). همچنین، تعارضات میان منافع مختلف ذینفعان، از جمله دولت، شرکت‌های خصوصی و جوامع محلی، از دیگر چالش‌های این پروژه بوده است (Islam, 2012).

بکارگیری دیدگاه‌های شوماخر و نصر در مطالعه موردی

در پروژه حفاظت از جنگل‌های بارانی کالیمانتان، دیدگاه‌های شوماخر و نصر به صورت مؤثری به کار گرفته شده‌اند. ایده‌های شوماخر درباره استفاده از تکنولوژی‌های مناسب و محلی در این پروژه به کار گرفته شده و منجر به توسعه روش‌های کشاورزی پایدار و محلی شده است. این روش‌ها نه تنها به حفظ منابع طبیعی کمک کرده بلکه به بهبود وضعیت اقتصادی و اجتماعی مردم محلی نیز منجر شده است (Sherley, 2021).

از سوی دیگر، دیدگاه‌های نصر درباره اهمیت معنویت و اخلاق در حفاظت از محیط‌زیست نیز در این پروژه مورد توجه قرار گرفته است. آموزش‌ها و برنامه‌های ارتقاء آگاهی در میان جوامع محلی بر پایه اصول دینی و اخلاقی اسلامی صورت گرفته و تلاش شده

در سراسر جهان پردازند. همچنین، مطالعه تطبیقی بین دیدگاه‌های این دو متفکر با دیگر اندیشمندان زیست‌محیطی از سایر فرهنگ‌ها و مذاهب می‌تواند به درک بهتری از راهکارهای جهانی برای حفاظت از محیط‌زیست منجر شود (Safdar & Shams-ur-Rehman, 2021).

کاربردهای عملی در سیاست‌گذاری

دیدگاه‌های شوماخر و نصر می‌توانند در تدوین سیاست‌های زیست‌محیطی و توسعه پایدار به کار گرفته شوند. استفاده از تکنولوژی‌های مناسب و محلی، تشویق به توسعه پایدار اقتصادی، آموزش و ترویج ارزش‌های دینی و معنوی در میان جوامع محلی، و تأکید بر نقش دولت‌ها در حفاظت از محیط‌زیست از جمله کاربردهای عملی این دیدگاه‌ها است (Anggraini & Rohmatika, 2022; Islam, 2012).

مشارکت نویسندگان

در نگارش این مقاله تمامی نویسندگان نقش یکسانی ایفا کردند.

تعارض منافع

در انجام مطالعه حاضر، هیچ‌گونه تضاد منافی وجود ندارد.

EXTENDED ABSTRACT

Natural resource conservation and sustainable development are among the most pressing issues in the contemporary world, driven by escalating environmental crises such as climate change, biodiversity loss, and pollution. This article explores the significant contributions of two influential thinkers, E.F. Schumacher and Seyyed Hossein Nasr, whose perspectives provide valuable insights into these critical areas. Schumacher's philosophy of "Small is Beautiful" and Nasr's advocacy for a return to traditional Islamic values both emphasize the integration of ethical and spiritual dimensions into economic and environmental policies. Through a detailed

نصر بر اهمیت معنویت و اخلاق در حفاظت از محیط‌زیست تأکید دارد و معتقد است که بازگشت به ارزش‌ها و اصول دینی اسلامی می‌تواند راهگشای حل بحران‌های زیست‌محیطی باشد (Sayem, 2021a, 2021c, 2022a, 2022b).

نقاط اشتراک و تفاوت‌های دیدگاه‌های شوماخر و نصر در این زمینه کدامند؟

هر دو متفکر بر اهمیت معنویت و اخلاق در توسعه پایدار تأکید دارند اما شوماخر به تکنولوژی‌های مناسب و محلی و نصر به بازگشت به اصول دینی تأکید دارند (Fatuohman, 2022; Strange, 1974).

چگونه می‌توان از دیدگاه‌های این دو اندیشمند در سیاست‌گذاری‌های زیست‌محیطی بهره‌برداری کرد؟

دیدگاه‌های شوماخر و نصر می‌توانند به عنوان راهنما در تدوین سیاست‌های زیست‌محیطی که بر توسعه پایدار و حفاظت از منابع طبیعی تأکید دارند، مورد استفاده قرار گیرند (Nugraha & Naupal, 2019).

پیشنهادات برای تحقیقات آینده

پیشنهاد می‌شود که تحقیقات آینده به بررسی کاربرد عملی دیدگاه‌های شوماخر و نصر در پروژه‌های زیست‌محیطی مختلف analysis of their views and a case study of the Kalimantan Rainforest Conservation Project in Indonesia, this article demonstrates how their ideas can inform effective policy-making and practical initiatives for sustainable development.

Natural resource conservation and sustainable development are intertwined concepts essential for addressing the environmental challenges of our time. As human activities increasingly threaten the planet's ecological balance, it is imperative to seek guidance from diverse intellectual traditions. E.F. Schumacher and Seyyed Hossein Nasr stand out as two prominent figures whose ideas offer

profound insights into creating a harmonious relationship between humanity and nature. Schumacher, an economist, is renowned for his advocacy of human-scale development and appropriate technology, as encapsulated in his seminal work "Small is Beautiful" (Strange, 1974). On the other hand, Nasr, a philosopher and Islamic scholar, emphasizes the spiritual and ethical dimensions of environmental stewardship, drawing on Islamic teachings (Heinen, 1994). This article aims to critically examine their contributions and explore their practical applications in contemporary environmental initiatives.

E.F. Schumacher's philosophy, articulated in "Small is Beautiful: Economics as if People Mattered," argues for a fundamental rethinking of economic development. Schumacher critiques the industrial and technological gigantism that characterizes modern economies, advocating instead for "appropriate technology" – technologies that are sustainable, humane, and tailored to the needs of local communities (Strange, 1974). He emphasizes the importance of decentralization and localism, proposing that small-scale, locally adapted solutions are more sustainable and equitable than large-scale industrial approaches. Schumacher's ideas resonate strongly with contemporary movements advocating for sustainable agriculture, renewable energy, and community-based resource management. His work has been influential in shaping policies that prioritize ecological balance, social equity, and economic resilience (Sherley, 2021).

Seyyed Hossein Nasr offers a complementary perspective rooted in Islamic philosophy and mysticism. Nasr argues that the ecological crisis is fundamentally a spiritual crisis, stemming from humanity's estrangement from the natural world and the divine (Sayem, 2021c, 2022b). He posits that traditional Islamic teachings, which emphasize the

interconnectedness of all creation and the stewardship (khalifah) role of humans, provide a robust framework for environmental ethics (Heinen, 1994). Nasr's critique of modernity and its reductionist view of nature underscores the need for a metaphysical and ethical reorientation. He calls for a revival of traditional knowledge systems and spiritual practices that respect the sanctity of nature. Nasr's approach highlights the moral and spiritual dimensions of environmental stewardship, advocating for policies that integrate ecological sustainability with ethical and spiritual values (Islam, 2012).

While Schumacher and Nasr come from different intellectual traditions, their perspectives share notable convergences. Both thinkers critique the dominant paradigm of economic and technological progress that neglects environmental and human well-being. They emphasize the importance of ethical considerations and advocate for a more holistic approach to development. However, their approaches also diverge in significant ways. Schumacher's emphasis is primarily on practical economic solutions that are human-centered and ecologically sound, whereas Nasr focuses on the spiritual and metaphysical foundations of environmental ethics (Sayem, 2022a, 2022b; Sherley, 2021). This comparative analysis reveals that combining Schumacher's practical economic insights with Nasr's spiritual and ethical framework can offer a comprehensive approach to addressing contemporary environmental challenges.

The practical application of Schumacher and Nasr's ideas can be illustrated through the Kalimantan Rainforest Conservation Project in Indonesia. This project, aimed at preserving one of the world's most biodiverse rainforests, integrates local community involvement, sustainable practices, and spiritual values in its conservation efforts (Nugraha & Naupal,

2019). Inspired by Schumacher's principles, the project emphasizes small-scale, community-driven initiatives such as sustainable agriculture and eco-tourism, which provide economic benefits while conserving natural resources. Concurrently, the project incorporates Nasr's emphasis on spiritual and ethical dimensions by promoting environmental education rooted in Islamic teachings, which foster a deeper appreciation for nature and a sense of stewardship among local communities (Handoko, 2023). This case study demonstrates how integrating technical knowledge with spiritual values can lead to successful and sustainable environmental conservation initiatives.

The analysis of Schumacher and Nasr's perspectives underscores the importance of integrating ethical and spiritual dimensions into environmental and economic policies. Their ideas provide valuable frameworks for rethinking development in ways that are sustainable, equitable, and spiritually enriching. Future research should explore the practical applications of their insights in diverse cultural and ecological contexts, examining how these frameworks can be adapted and implemented to address local and global environmental challenges (Safdar & Shams-ur-Rehman, 2021). Additionally, comparative studies involving other environmental philosophers can further enrich the discourse, providing a more comprehensive understanding of the interplay between ethics, spirituality, and sustainability. Policymakers are encouraged to draw on the combined wisdom of Schumacher and Nasr to formulate strategies that not only address environmental issues but also promote a holistic vision of human and ecological well-being (Islam, 2012).

References

Adenuga, I. A. (2023). An Empirical Analysis of Institutional Quality and Foreign Direct Investment Inflows in Nigeria. *Ojbe*, 8-18. <https://doi.org/10.47535/19910jbe160>

- Bastiaens, I. (2016). Investing in Agriculture: A Preference for Democracy or Dictatorship? *The British Journal of Politics and International Relations*, 18(4), 946-965. <https://doi.org/10.1177/1369148116656984>
- Berge, T. L., & Fauchald, O. K. (2023). International Organizations, Technical Assistance, and Domestic Investment Laws. *World Trade Review*, 22(1), 147-172. <https://doi.org/10.1017/s1474745622000453>
- Bradley, M., Fontenay, E. d., Irving Arturo De Lira, S., & Gulati, M. (2018). Pricing Sovereign Debt: Foreign Versus Local Parameters. *European Financial Management*, 24(2), 261-297. <https://doi.org/10.1111/eufm.12161>
- Chamon, M., Schumacher, J., & Trebesch, C. (2018). Foreign-Law Bonds: Can They Reduce Sovereign Borrowing Costs? *Journal of International Economics*, 114, 164-179. <https://doi.org/10.1016/j.jinteco.2018.06.004>
- Ghouri, A. (2018). Served on a Silver Platter? A Review of the UNCTAD Global Action Menu for Investment Facilitation. *Indian Journal of International Law*, 58(1-2), 139-170. <https://doi.org/10.1007/s40901-018-0086-7>
- Goswami, V. (2018). Do Institutional Variables Affect FDI Inflows? A Panel Data Analysis of South Asian Countries. *Focus Journal of International Business*, 4(02). <https://doi.org/10.17492/focus.v4i02.11687>
- Hilom-Polinon, M., & Hakim, T. A. (2019). The Impact of Entry Modes of Foreign Direct Investment Towards Unemployment: Evidence From Asian Countries. *International Journal of Business and Economic Development*, 07(02). <https://doi.org/10.24052/ijbed/v07n02/art-01>
- Hupfel, S. (2022). The Economists and the Combination Laws: A Reappraisal. *Journal of the History of Economic Thought*, 44(1), 72-94. <https://doi.org/10.1017/s1053837220000528>
- Kayani, F. N., & Ganić, M. (2021). The Impact of Governance on Chinese Inward FDI: The Generalized Method of Moments Technique. *Humanities and Social Sciences Letters*, 9(2), 175-184. <https://doi.org/10.18488/journal.73.2021.92.175.184>
- Kwabi, F., Boateng, A., & Adegbite, E. (2018). International Equity Portfolio Investment

- and Enforcement of Insider Trading Laws: A Cross-Country Analysis. *Review of Quantitative Finance and Accounting*, 53(2), 327-349.
<https://doi.org/10.1007/s11156-018-0751-4>
- Malesky, E. J., & Milner, H. V. (2021). Fostering Global Value Chains Through International Agreements: Evidence From Vietnam. *Economics and Politics*, 33(3), 443-482.
<https://doi.org/10.1111/ecpo.12186>
- Marjanović, D. (2024). Legal Environment as a Factor in the Inflow of Foreign Direct Investment: Case of Serbia. *Journal of Eastern European and Central Asian Research (Jeecar)*, 11(3), 478-492.
<https://doi.org/10.15549/jeecar.v11i3.1588>
- Roestamy, M. (2022). Indonesian Property Law in Global Competition.
<https://doi.org/10.31219/osf.io/wpyj4>
- Ruffin, R. J. (2005). Debunking a Myth: Torrens on Comparative Advantage. *History of Political Economy*, 37(4), 711-722.
<https://doi.org/10.1215/00182702-37-4-711>
- Shao, J., Ivanov, P. C., Podobnik, B., & Stanley, H. E. (2007). Quantitative Relations Between Corruption and Economic Factors. *The European Physical Journal B*, 56(2), 157-166.
<https://doi.org/10.1140/epjb/e2007-00098-2>
- Shpinev, Y. (2021). David Ricardo on Investment. *Economic Problems and Legal Practice*, 17(01), 146-151.
<https://doi.org/10.33693/2541-8025-2021-17-1-146-151>
- Sudarwanto, A. S., & Kharisma, D. B. (2023). Law Enforcement Against Investment Fraud: A Comparison Study From the USA and Canada With a Case Study on Binary Options in Indonesia. *Safer Communities*, 22(4), 235-253.
<https://doi.org/10.1108/sc-11-2022-0047>